„ЗАСТАВА“ излази редовно: **средом, петком и недељом** на целом табаку, а **уторком** на по табака.

ЦЕНА ЈЕ
за Аустро-Угарску:
на целу годину . . . . . 14 ф. — к.
на по године . . . . . 7 ф. — к.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 к.
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 к.

За Србију
на годину 32 дин., на по године 16 дин., на четврт године 8 динара.

ЗАСТАВА.

ОРГАН СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ.

За **ОГЛАСЕ** плаћа се по 6 новч. од сваке врсте оваких ситних слова; за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а претплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“

Уредништво и администрација „Заставе“ налази се у кући г. Ст. Јефтића, главна улица.

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се.

РУКОПИСЕ не враћамо.

Поједини бројеви стају 10 новч.

БРОЈ 85. У НОВОМ САДУ У УТОРАК 31. МАЈА 1894. **ГОДИНА XXIX.**

ВЕКЕРЛЕ II.

Комедија је сад баш за цело свршена. Банфијев кабинет, о којем смо у прошлом броју говорили, није био прави свршетак, лакрдија је имала још један чин, у којем су устали из мртвих Векерле и Силађија, који су у претходним чиновима убијени.

Тако то већ бива у комедији. Имамо министрство Векерла II.

Сваки се то чуди, од куд тај васкрс? Како је то после свега, што је претходило, могуће?

Нарочито како је могуће, било да круна попусти и прими омраженог и одбаченог Силађија.

Тајна је још, којим је начином испало за руком, у последњем тренутку, обрт у назорима владаревим проузроковати, — и Векерле нам никад неће ту тајну одати.

Ствар пак изгледа овако.

Када је Векерле извјавио, да не може да напусти Силађија, краљ је поверио Банфију састав министарства, и овај је листу, коју смо у прошлом броју донели, и сложио био, али притисак владине странке на њега и на поједине његове кандидате, беше тим већи, кад се видело, да краљ никако не ће да напусти владину странку и не позива на савет опозицију, те се неки устеваху под тим притиском да уђу у Банфијев кабинет. И још се један притисак покуша на краља и Банфи је морао још једном да оде краљу и изјави, да не може да склопи министарство и поново препоручи, као једини излаз, Векерла са Силађијем, и уједно се све могуће употребило да се како држање Силађијево тако и странкино онако круни протумачи, како не би изгледало као увредно за исту.

То је било у суботу и изгледа, да је испало за руком, да се владару све у лепој боји изнесе; само је ту још било оно „јуначко“ решење либералне странке, које је недељу дана раније опет у суботу донела, које је јасно одрицало послушност према праву краљеву да повери склоп кабинета Хедерварију.

То се није дало лако са поверљивим тумачењима збрисати. Но јеврејско-либерална клика не долази тако лако у неприлику, и владина странка брже у суботу одржи седницу, те јавно повуче своју реч, полива што је недељу дана раније попљувала, те донесе једногласно тумачење оног јуначког решења и изјави: **како се оним никако није хтело порицати искључиво право крунино на поверивање склопа министарства**, а што се тиче тога, да су и даље прокламирали Векерла за вођу, ма да је ту био Хедервари, то се лепо тумачи: да се то односило само на „ове тешке дане“ т. ј. док криза траје, а после би се они већ поклонили сваком који састави владу из њихове средине.

Кад се узме, да је оба решења од једне и друге суботе поднео Наци Дарањи, који се пре покрштења звао Вунш, и кад се зна како Чивути располажу у владиној странци — онда нам не може бити чудо, одкуд овако дрско а уједно кукавичко понашање, одкуд овако мало политичног морала у те странке. Ово срамно повлачење саопштено је краљу, и овај, да се отресе насртљиваца, и да већ види крај комешању — **попусти**.

Само се један глас чује са свих страна, — изузимајући наравно јеврејску штампу, — свугде влада уверење, да је круни достојанство оваким излазом претрпело јаку повреду.

Последице оваког попуштања клики, која се ослањала на сокачке демонстрације, недогледне су, и орган грофа Сапарија „Hazánk“ отворено вели, да ово води револуцији, гилотини, барикадама, а да ће се на Чивутима осветити ово насиље, којим хоће да се само њима у корист спроведе обавезни грађански брак и рецепција, јер у метежу, који ће наступити, њих ће највише гонити.

Ми смо наше мишљење о излазу кризе изнели у прошлом броју, а у чланку „Пасторчад“, а ствар не мења ништа, што је место Банфија опет дошао Векерле, шта више погоршана је тиме, што је и Силађија остао те је тако потпуно светина са улице одржала мегдан, што је крунино достојанство пољуљано, и што је садање Векерлово министарство везано за обавезни грађански брак, те не може да се ни блажијом формом отклони конфликт између доњег и горњег дома, и и тако опет стојимо, где смо били пре криве, те се ова поновити мора.

Није дакле коначно свршена комедија, само један део је то био, а чини нам се да је то читава трилогија.

Можда ће нам свршетак те трилогије показати, да се пред нашим очима управо развијала трагедија, али јој свршетак неће бити жалостан — по нас немађарске народности.

Ми немамо круне, немамо власти, немамо равноправности, немамо права, која нам припадају, немамо добра ни задовољства, — па немамо шта више ни да изгубимо, — ми само добити можемо!

—ври—

ПИСМО ИЗ ЗАГРЕБА.

Загреб, на Спасов-дан.

Коме није мало поближе позната величина др. Јосипа Франка, те репате звијезде на политичком хоризонту хрватском, молим га да ме саслуша. Покрштен Чивутин, адвокат у Загребу, посланик града Сиска у тројединчком сабору, агент швапско-мађарско-чивутске штампе, фактички вођа стеклишке „странке права“, рак-рана на тијелу хрватског народа итд. итд. Ма да би вам ова изређана епитета могла доста јасну слику дати о њему, ипак ћу још нешто навести. До пре неколико година бјеше то „дивљак“, не припадаше ни једној партији. Вребаше згоду, гдје ће интересима своје чивутске браће најбоље моћи послужити. Не бјеше то дивљак, као што обично дивљаци. Он је био врло активан. Бјеше то у политици хрватског народа „Mädchen für alles“. Свакој се странци он знађаше причуљати, не би ли опитао њезин полички пулз. Како вам је знано, код Хрвата има три странке: владина странка т. зв. мађаронска; неодвисна странка „Obzorova“ и Старчевићева „странка права.“ Наш Чива премишљаше, куд би уљегао.

У то доба његово премишљања бјеше се истакао у „странци права“ честити Хрват приморац г др. Еразмо Барчић. Барчић је један одлични патријота хрватски, добар Словен и пријатељ слоге Срба и Хрвата. Франк је знао, да ће интересима његове браће највише у овој странци користити, те се „ушуња“ у ову странку. За неколико година вјештог његовог маневрисања, дође он ево до вођства. Ту скоро позвали су мађарски посланици наше посланике из Загреба у госте. Старчевићанци не хтједоше ићи, а стари Анте, да би оправдао недолазак своје странке у госте, посла једно опширно писмо на предсједника Банфија, у коме изнесе мотивацију њихова изостајања.

Простодушно писмо Старчевићево неугодно се је „дојмило“ Франкове браће, мађарских Чивута. Шта је знао Франк, него отпутати у Пешту, да изглади цијелу ствар. Непосредни дакле повод, да се Франк упеца, било је писмо старога Анте. Па шта рече Франк? Ни мање ни више, него да се „Хрвати згражају над панславистичким идејама.“ Сарадник „Magyarország“-а, с којим је имао разговор додаје још и ово: „устао је, очи су засвијетлиле од узбуђења, кад је ово рекао“. Ето, тако говори прваК хрватског народа, тако њихов најомиљенији посланик.

Зар није ово самообмана од браће Хрвата, или ако је ово њихово увјерење, онда су они гори од Пољака. Сад нам је јасно и доказано, што до сад вјеровасмо и мислисмо, да је тако. Хрвате, respective присталице „странке права“ заводи, обмањује један човјек, са стране послан, да посије међу браћом сјеме раздора, колико међу Хрватима самима, толико и још више међу Србима и Хрватима.

Сад нам је потпунома јасна она изјава, што ју је лањске године 3. студена 1893. у „Србобрану“ издао врли патријота хрватски др. Анте Бакарчић, одвјетник у Ријеци и бивши саборски посланик. Он је добро осјетио са својим пријатељем Барчићем, какав им се човјек „ушуљао“ у странку, па за тим вели у својој изјави између осталог и ово: „Свима је знано, да је Варчић поштен Хрват и Словен. Он бо а и ја шњиме, не можемо да одобримо политички рад „странке права“, од како се у њу ушуљао г. др. Јосип Франк. Одатле мржња проти Барчићу“. Јест против Барчићу и против свакоме честитоме Словену на југу, звао се он Србин или Хрват, биће уперене стријеле Франка и Франковаца, јер тако им диктира гесло солидарног рада са њиховом чивутском браћом. Кад је лани био говор у јавној штампи о заједничкој акцији свију немађарских народа у Угарској, па и Хрвата, не виђесмо ове последње. А за што? Не даде им дух Франков. Његови су циљеви други. Као што мађарски шовинизам дави немађарске народе у ужој Угарској, тако би он рад, да хрватски шовинизам дави Србе у Троједници. То је његова „нагода“, што ју и неки дан спомену у разговору са мађарским новинаром. Но немојте ме зло разумјети, да ја мислим, да он хоће тиме да врши патријотску дужност хрватску. Јок! Мари он за Хрватство. Он зна, он је увјерен, да је ово најзгоднији пут, како ће његова браћа у Пешти завладати и цијелом широм Угарском. Знамо и то, и сад нам је јасно, за што је лани шиљао Фолнеговића у Биоград. Прво да се Власи не осјете, да ће изиђе „дјело на видјело“, а друго не били Фолнеговић од тих „наивних“ српских политичара дознао за какове планове и мисије, које би се врло радо у Пешти чули. „Но, „заклела се земља рају, да се сваке тајне знају“. Хрватска политика Франковаца стоји пред нама гола и ми је сажаљевамо. Питаће ко год, па има ли међу Хрватима правих Словена? Има, но ти ћуте. Као што кад год мађарски шовинизам знаде заглушити глас правичног Мочарија, тако и шовинизам Стеклишки заглушује глас оданих Славена Хрвата. „Obzorova“ странка хоће да је преставница словенског правца. Но она је врло малена. Превише бјеше попустљима прама Старчевићанци, те је данас на врло мали број снизана Неколико свеучилишних професора и добар дио хрватског свештенства, то су јој преставници. Кад би се могли патријоте à la Барчић са овом странком колидовати, створила би се странка, која би имала будућности, странка, која би могла радити на слови Срба и Хрвата. Хрватска би политика добила тип славенски, сретнија и сјајнија будућност славенског Југа била сигурније. Онда не би требао стари Анте изјављивати: „Али кошуља је ближа од хаљине, а кожа је ближа од кошуље“, јер би тада кожа и тијело, физична и душевна снага свију нас била употријебљена и концентрисана против трећега — звао се он Мађар или Швабо — који би год радио против интереса Словена на Југу.

Али док је Франковаца остаје ова наша жеља pium desiderium, остаје пуста фраза, и ја морам завршити ово своје писмо ријечима свог доброг пријатеља „Дула“, које гласе: „Брату брат, а Франковима рат“.

М.

ХРВАТИ И СРБИ.

одговор „обзору“.

(Наставак.)

После турских упада на Балкан а нарочито после пада Србије и Босне, почиње крстање Хрвата а одма за њима и крстање Срба са Балкана у Хрватску Славонију и Далмацију, па кашње и у данашњу Мађарску. С том сеобом повећао се је број Срба у Славонији а продро је и протего се и међу Хрвате чак до Бенковца, Задра и Книна, па кашње и у Лику, Крбаву и Банију. Хрвати који су такође измицали из Далмације и Хрватског приморја крстали су се преко данашње „Хрватске“, у Крањску а преко Славоније чак до Шопрона и Беча па и у Мађарску. Од тог времена почиње се дотадања горња Славонија звати Хрватска.

Питање је сад чије су те земље политичке биле пре него су у њу дошли бежећи испред Турака Хрвати и Срби. Ми одма одговарамо да су биле како кад час Угарске, час Турске а час Аустријске а од дуализма Аустро-Угарска својина. Ми за све ово имамо на хрпе доказа и података историјских а уверени смо, да то исто знају и Хрвати и ако не признају. Но ми ћемо место свега, ту престати па ћемо пустити највећег и најбољег патриоту хрватског др Антуна Старчевића, да нам он каже како је стање било овијех земаља под круном св. Стевана до постанка Мађарске па до дуализма.

Наводимо за то нека места из Старчевићевог писма штампаног у „Хрватској“ (бр. 115.) од ове године а упућеног барону Банфију председнику мађарског сабора.

Ево шта каже стари Старчевић: „Имена Унгарац и Унгария света су Хервату како и оно Гала и Галие Францеву; под оними бо имени долазаху Хервати особито код страјских писацах, на десетке годинах прие нег се Мађари у Европи показаше — — — — али онда се није знало за народе, него се знало само за повластјене равреде које, без обзира на народности, у скупних јавних послих сједињава ниједностран (т. ј.; језик заједнички а не појединаца: пр ур.) језик латински. А у местних — — — — стварих сватко се могао служити својим језиком. — — — — Чини ми се да тешко се варамо, ако мислимо да Зрински Керчки, Корвини и, т.д. бејаху Хервати, Мађари, и, т. д. — — — — Они бијаху властељини, а као такови, на својему тлу, својим подложником потпуни владари; они признаваху скупна владара само као начелника међу једнакима — — — — — — За народност они знадоше само на колико се у којој родише или у којој живише. А јер сви без обвира на народности, у правих бијаху једнаки, они сви бранећ свој иметак и своје право, бранише своју скупну домовину (како смо напред видили та скупна је домовина била Угарска. пр. ур.) и у заједничких стварих водила их је слога, често и нуждна“.

Из свега се довде наведенога види да Старчевић и ако неке историјске чињенице онога времена, не разумева добро, те прелази у крајност и ипак је посве свестан да у оно време, поглавито у време Зриньских и Франкопана, није било ни хрватске ни мађарске државе, него јединствене државе и круне угарске. Тој круни су сви народи и сви племићи и великаши били подложни и радећи за Угарску ради ли су у исто време и за свој лични иметак и опстанак — за народе се ту ништа

не зна па дакле ни за Хрватску ни за Хрвате.

Старчевић даље вели; „Ту Аустрија опази да сваки нјезни народ може освојен бити — — амо или тамо, осим самих Мађарах који у суседству не имају рођаках То опазив, она се изјави за Мађаре у нади да ће јој они верно служити — — — — Тако је створена премоћ народности мађарске (велим створена а не развијена својом рођеном снагом из својега корена) у Унгарии. — — — — — — Хрватска не само није ништа добила, него бранећ своје непријатеље — — — — и тако је чином изгубила све што народ изгубити може“.

Овде где Старчевић вели „Хрватска је изгубила“ не би се смело разумети провинција или држава, него народ хрватски. Јер добро знамо да је државе биле само Угарске и њени племићи и великаши за које сам Старчевић признаје да су за себе лично радили а да за своје народе ништа нису радили, пошто ни сами нису знали ни за какву народну припадност.

И ако је све ово само бледа слика онога стања ипак је нама најзгодније да га употребимо пошто то признање потиче са хрватске стране. Дакле тако је било у оним земљама где су обитавали Хрвати изишавши из своје праве старе домовине а по престанку Хрватске државне самосталности.

Старчевић погрешно суди да је Аустрија изабрала Мађаре и дала им примоћ можда само на штету Хрвата. Што је то Аустрија урадила узрок лежи у оној нужди, да у опште парализира евентуалну премоћ Словена у монархији, навластито онај у Аустрији. Мађарима је дата превласт ради тога да се од њих направи нужно залеђе. Кад су касније Мађари почели бивати опасни и несигурни онда се је то нужно залеђе стварало и од Хрвата и Срба. Та Аустрија је управо из ничега створила и бановину хрватску.

А кад је после дуализма место Угарске искрснула посве нова национална држава мађарска, онда је Аустрија опет сигурности ради задржала себи и на даље Далмацију, а од дотадање Хрватске и војничке крајине створила везани Мађарској, посебни ауторомни територ Хрватску и Славонију.

И сад место мале бановине хрватске имамо нов облик много већи састављен из Хрватске и Славоније са два живућа народа са српским и хрватским. Према томе је и тај автономни територ Хрватска и Славонија, управ толико српски колико и хрватски. Ми апсолутно, незнамо нити можемо наћи ма каковог разлога по коме би се тај тако састављен и проширен територ морао звати хрватском краљевином, у којој би био само један јединствен народ — народ хрватски? Но не само што ми то не увиђамо, него ми то не можемо без врло јаких разлога никад својевољно дозволити. Истина је, да цео дух који струји и којим живи данашња Хрватска и Славонија, неправедно и неприродно нагиње искључиво Хрватима у прилог. Та околност све то више придаје тима земљама искључиви карактер хрватски у сваком погледу, али и ако томе ми данас не можемо стати на пут јер немамо могућности, ипак се по ничему не може закључивати да на то пристајемо и да то одобравамо. Таково стање ићће и трајаће само тако дуго, док тако буде захтевао интерес оних, под чијим се окривљен и развио. Будели се у овој скупној монархији и на Србе једном праведно погледало, доћи ће убрзо време реставрирања и ми се надамо да ће и наша данас пригњечено права добити ауторитативна силе и крепости. Да то стање што пре надође, нужно је да ми Срби будемо посве опрезни и мудри; да се недамо за туђ рачун изробљивати, него конзеквентно да истрајемо легалним путем у дефанзиви, до сигурне победе. А ми смо још увек толико јаки да можемо и мало подуже сачекати „време и наше право“.

(Свршиће се.)

Поглед по свету.

— Стање у Бугарској. Очекује се, да ће се ускоро разрешити собрање и расписати нови избори, јер у досадањем собрању већину сачињавају присталице пређашњег министра-председник Стамбулова.

— Пут краља Александра. Из политичних разлога не ће се краљ Александар са свог пута из Цариграда вратити преко Бугарске. Он ће се бавити три дана у Цариграду, одатле ће посетити неколико азијских пристаништа на Црном Мору, после ће доћи до ушћа Сулине, од куда ће Дунавом у Београд. Држи се да ће се у Силини састати са румунским краљем Карлом. За то вреће ће се Милан бавити у Нишу.

— Криза у Италији. Како јављају из Рима Занардели и Криспи раде заједнички на једном финансијском програму. Тешкоће им прави, вели се, само питање о војсци — то јест управо главна невоља Италије. Позван је у Рим, Брин бив. министар спољних послова, који се такође узима у комбинацију, да уђе у нови кабинет. Послепњи извештаји гласе да ће Криспију посигурно бити поверено образовање кабинета и да ће у тај кабинет ући маркиз Рудини и Занардели.

ПЕДЕСЕТОГОДИШЊА ПРОСЛАВА
српске читаонице Иришке.

Још год. 1892. навршило се 50. година, од како је основана наша срп. читаоница, и то по уобичајеној пракси, њезина педесетогодишња прослава требала се још те године одржати, али се то није учинило све до данас, а зашто, о томе није места овде расправљати, то су наше унутрашње ствари, доста то, да ће та прослава одржана бити ове године дана 6. (18.) јуна, а то је други дан св. Духова.

Ми овом приликом немамо ништа друго да речемо, до једино то, да јеИриг, баш у овој години, већ више свечаности имао, о којима још нико ни речи не рече, прем су све те свечаности изведене биле онако сјајно, како то ваљада самоИриг извести уме и кадар је, Али, као што се барем замишља, надамо се, да ће ова прослава бити тако сјајно изведена, каквеИриг још није упамтио. А тако и треба да буде, јер колико има срп. читаоница особито у тројединици, да су своју педесетогодишњицу доживеле. Програм те наше прославе удешен је тако, да је изван сваке сумње, да ће он, и домаће и стране госте, подпуно задовољити. Ми смо се постарали и за прикладан говор, и за лепу песму, и за лепу свирку петроварадинску, па шта више, на молбу нашу, доћи ће нам, да увелича ову славу нашу, и чувеки гуслар и певач нар. песама г. Витомир Рунић, срп. нар. учитељ у Србобрану. А уза све то, позвали смо у госте и наше срп. читаонице, за које знадосмо, па их свеколике и овим путем позивамо.

Већ први дан Духова почиње свечаност тиме, што ће варош бити тробојницама српским окићена, а у вече осветљена. Други дан свечана служба у Св. Успенској цркви са парастосом умрлим оснивачима и другим члановима читаоничким, а за тим ће се осветити водица у просторијама читаоничким. Тога дана је у вече беседа са игранком, а после беседе заједничка вечера. А ако би било код гостију добре воље, ова свечаност могла би се завршити тиме, што би се трећи дан Духова учинио један излет у Фрушку Гору, к манастиру, било новом или старом Хопову, но ово би било изван утаначеног програма. На завршетку нам је овде напоменути, да сваки онај гост, који би желео учасником ове прославе бити, особито са стране, морао би се барем на два дана пре прославе пријавити председништву читаоничком и ради квартира и ради заједничке вечере.

Сложно браћо Иришани дочекајмо ову ретку прославу, дочекајмо госте наше, светао образ био вам, како свагда, тако и данаске!

Читаонички приређивачки одбор.

Вести из места и са стране.

Митрополитски савет одржаће своје седнице 20 јуна о. г.

Саборски одбор сазван је у Срем. Карловце за 13 јуна о. г.

† **Панта Јовановић.** У среду у очи Спасова дна преминуо је у Бавништу после дугог и тешког боловања Панта Јовановић професор више девојачке школе новосадске у 32-гој години свога млађаног али доста напаћеног живота и по том у петак је на тамошњем гробљу сахрањен. Покојник је свршио средњу школу у Новом Саду, у Темишвару, Сегедину и Белој Цркви. По свршетку средњих школа био је три године војник у Сарајеву, па је после тога свршио за годину дана сомборску препарандију. Учитељевао је прво у Бечкереку, после у Новом Саду, куда је већ болестан дошао, јер је у првом месту при једној беседи услед ревноснога певања и назеба промукао, које се, ма да је одмах лека тражио, у туберкулозу изврзло, те му је сада млађани живот угасило. Покојник је био у свом животу поред особитог гласа за певање, врло вредан, и истрајан, строго моралног владања, озбиљан, али увек до последњег часа благе и веселе нарави. Као такав није имао, и није ни могао имати у животу непријатеља. При погребу му учествовало је уз многобројну му родбину читаво становништво Бавништа са многим угледним гостима из околине. Мир пепелу његовом!

Беседу са игранком приређује српска читаоница у Иригу на други дан Св. Духова 6. (18.) јуна 1894. као на дан педесетгодишње прославе свога опстанка. Распоред: 1. Говори г. Милан Јовановић, професор српске велике гимназије у Новом Саду. 2. Ј. Пачу: „Српска молитва“, од З. Ј. Ј., пева мешовити збор српског добровољног пев. друштва. 3. Уз гусле пева г. Витомир Рунић. 4. К. Берић: „Све за милу народност“, од *, пева мешовити збор срп. пев. друштва. 5. Г. Бошко Петровић, богослов, пева једну песму соло уз пратњу војничке глазбе. 6. „Мученица“, од Ђ. Јакшића декламује г. Лаза Надбандић. 7. Ј. Пачу: „Бачки напеви“, пева мешовити збор српског добровољног пев. друштва. За тим игранка са овим српским играма: Коло, сељанчица, заплет и т. д.

Непогода у Черовићу. Пишу нам оданде: Јуче 26. маја у 4 сата по подне задесила нас је елементарна непогода. Лед, туча (град) нам је већу половину хатара, који лежи ближе шуми са храном уништио, дочим мања пола ближе дунаву, мање је штете имала. Лед је у толико већу штету направио што је са јаком олујом надошао. Било га је у величини као орах, а падао је 10 минута.

Одјеци меморандумског процеса. Пресуда члановима румунске народне странке, који су били оптужени због меморандума — изречена је, али нови процеси против Румуна нису престали. Сутра (у уторак) расправља се пред поротом у Клужу преска парница против 14 румунских свештеника, који су преко „Трибуне“ поздравили осуђене вође народне. А у јулу биће још три слична процеса. — Па докле тако?!

Какав је све ђорђе Линдер? Човек долази све више у чудо, кад помисли какви све људи могу да буду посланици у угарском сабору. Познатом посланику Линдеру, који већ има две парнице због преваре на врату — обешена је ево већ и трећа парница: печујски суд повео је против истога истрагу збор проневере, лажног вођења књига и лажног банкротства.

Лед у Бечу. У четвртак око 6 сати изјутра владала је у Бечу силна запара, а иза по сата навукли су се од једном облаци, који све гушћи и црњи постајаше, док не завлада јака помрчина, да су се дућани морали осветлити. Кад али око 7 сати диже се силна олујина, крупне капље почеше промицати — док од једном не заокупи туча падати. Пуна четврт сата падао је лед, који је био велики као ора, а по улицама лежао је 15 палаца дебео. До 10.000 прозора разбијено је. Вртови, Пратер, градске баште и сва шеталишта уништена су, тротоари и путеви покрити су са грањем и лишћем. Војници разбегли су се са вежбе кући, јер је многе лед осакатио; а више је особа од страха ударила капља. Ужас је био неописан, а штета непрегледна.

Силне кише. У нашој околини се јако окишало те је на многим местима вода покварила усеве. На многим местима се појавила у житу рђа, а на многим местима се почело метиљити (особито рана жита). И тако се види да је та киша усевима доста и шкодила, тим више што је на многим местима с кишом било и крупе.

БРЗОЈАВИ „ЗАСТАВИ.“

Будимпешта. (Стигао у суботу у ½9 сахати у вече, после завршетка нашег броја од недеље.) Састав Банфијевог кабинета осуђећен, због опирања либералне странке. Краљу поново предложен Векерле са Силађијем. Да би ово продрело данас седница либералног клуба једногласним решењем одбила тврдње листова, да је поверење донешено прошле суботе Векерлу, наперено против краља и његовог права повериваља састављаља владе. Векерле поднео листу са Силађијем, изглед повољан по њих.

Будимпешта. (Стигао у недељу у вече). Краљ потписао именовање Векерловог кабинета који ће у понедељак положити заклетву а у уторак приказаће се доњем и горњем дому. Упада у очи да је краљ данас, после потврде новог кабинета, примио у аудијенцију два члана опозиције горњег дома и то Гезу Сапарија и Андрију Чеконића.

Будимпешта. (Стигао у понедељак у подне.) Краљ потврдио поднесену листу. Остаје цело пређашње Векерлово министарство са Силађијем, само на место Чакија долази барон Роланд Етвеш, а место грофа Лудвига Тисе дошао је гроф Јулије Андраши. Портфељ пољопривреде примио поред домобранства Фејервари, јер очекују да се приволе досадашњи гроф Бетлен, који је огорчен напустио своје звање.

Будимпешта. Нова министарска листа ово је:

Председништво и финансије: **Векерле.**
Домобранство и правреда: Фејирвари.
Унутрашњих: Хијероними.
Трговине: Лукач.
Тројединице: Јосиповић.
Краљев лични: Андраши.
Богоштовља и просвете: Етвеш.
Правде: Силађи.

Портфељ пољопривреде пуђен је до сада: Александру Апоњију, Тибору Кораљију, Александру Фештетићу и Гејзи Телекију, али ни један не хтеде примити, за то је привремено дат Фејирварију, док се згоднија личност не нађе.

Будимпешта. Опозиција горњег дома јако се спрема да обори поново обвезни грађански брак и држи да ће после недоследног наметљивог држања владиног и после онаких погрда на горњи дом, број опозиције знатно појачати. Опозиција се спрема да жестоким пребацивањима дочека у сабору нов Векерлов кабинет, кад се прикаже, због држања за времена кризе, те се очекују бурне сцене.

Будимпешта. У Београду се спрема опет промена. Либерални чланови Николајевићевог кабинета захтевају више концесија својој странци, нарочито при попуњавању чиновничких места, о чему Николајевић неће ни да чује. Придолазе још жестоки нападаји либералних органа на данашњу владу, те је неизбежна промена, која ће свакако наступити, после повратка краљевог из Цариграда.

Дописница уредништва.

Г. Јов. З. Стој. Варјаш. Вашу жељу нисмо у стању да испунимо, јер на жалост, није се ни један фотограф сетио, да дође на митрополијски збор и у слици овековечи овај значајан српски дан.

Г. Ј—н Беч. Жао нам је што ваш чланак „Силађија пао у немилост“ не можемо донети, јер баш онога дана када нам је чланак стигао, повраћен је Силађија у милост и положио заклетву као министар правде. Ово ће вас, за цело, тако исто изненадити, као што је и нас.

Јавна благодарност.

Потписани у име црквене општине буковачке, част нам је јавним путем изразити г. Петру Ранковићу, општеуваженом становнику буковачком, најусрднију благодарност, што је српској православној цркви на Спасов дан, на дан славе црквене поклонио скупоцено и дивно израђено небо, од најскупоценије материје, са дивно израђеним натписом, од преко 600 форината.

Овим је племенитим даром г. Петар Ранковић украсио српску православну цркву, а уједно и овековечио име своје и показао се достојан потомак својих предака, јер што год српска православна утвари имаде, све су драгоцени поклони породице Ранковића, и становништво овога места свагда ће се са благодарношћу сећати и величати име г. Петра Ранковића и породице му.

На том лепом дару српској православној цркви нека је вечита слава и хвала г. Петру Ранковићу. Живио га Бог много и дуго! Живила дична породица Ранковић!

Српска православна црквена општина.

У Буковцу 27. маја 1894.

Поповић перовођа. **Стефан Стефановић** председник.

Јавна захвала.

Пошто ми време не допушта, да свима појединце изразим своју хвалу, на исказаном ми саучешћу у већој тузи за изгубљеном, непрежаљене, миле и добре ми матере; то нека сви, који ми у големој жалости и ненадокнађеном губитку своју љубав показаше и тиме у неколико бол душе ми ублажише, нека сви овим путем и начином приме моју искрену и најдубљу хвалу и благодарност.

Особита хвала нека је гг. свештеницима и то: Драгољубу Живковићу протонамеснику и пароху модошком; Јовану Мишићу админ. пардањском; Богољубу Петровићу админ. руднањском и Николају Попи роман. пароху фењском.

Даље нека је хвала г.г. Милошу Ковинчићу учитељу модошком; Михајловићу учитељу пардањском; Светозару Ајвазу учитељу у Рудни и Бранку Чавићу учитељу фењском.

Нека је особита хвала овдашњем грађанству и милим мојим парохијанима, који до ладног проба испратише моју милу мајку.

У Фењу, 28. маја 1894.

Јереј
Ђура Николић
свештеник.

Власник Славко Свет. Милетић. За уредништво одговара: Милан Поповић. Српска штампарија дра Свет. Милетића у Новом Саду.